

NGÀNH KIỂM SÁT NHÂN DÂN CẦN TIẾP TỤC QUAN TÂM ĐÀO TẠO, GIÁO DỤC VÀ XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, KIỂM SÁT VIÊN

Lời Tòa soạn: Ngày 27/12/2019, tại Hà Nội, đồng chí Trần Quốc Vượng, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng đã dự và có bài phát biểu tại Hội nghị triển khai công tác năm 2020 của ngành Kiểm sát nhân dân. Tạp chí Khoa học Kiểm sát trân trọng trích đăng những nội dung quan trọng trong bài phát biểu của Đồng chí Trần Quốc Vượng tại Hội nghị. Tiêu đề do Ban biên tập đặt.

“... 1. Những kết quả nổi bật đã đạt được trong năm 2019

Nhìn lại năm 2019, mặc dù phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhưng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã nỗ lực phấn đấu, thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ trọng tâm, đạt được nhiều kết quả rất quan trọng. Đất nước ta tiếp tục phát triển nhanh và khá toàn diện trên hầu hết các lĩnh vực; nền kinh tế tăng trưởng cao; tiềm lực, quy mô và sức cạnh tranh của nền kinh tế ngày càng được nâng lên; đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được cải thiện rõ rệt. Quốc phòng, an ninh được tăng cường. Quan hệ đối ngoại và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng và hiệu quả. Công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, xây dựng đội ngũ cán bộ, đặc biệt là công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực có chuyển biến mạnh mẽ, đạt kết quả rất quan trọng, được nhân dân đồng tình, tin tưởng và ủng hộ. Sức mạnh tổng hợp quốc gia, vai trò, vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế không ngừng nâng cao.

Đất nước đạt được những thành tựu nêu trên có sự đóng góp quan trọng của các cơ quan tư pháp, trong đó có ngành Kiểm sát nhân dân. Tôi xin nhấn mạnh những kết quả nổi bật của ngành Kiểm sát trong năm qua:

1- Ngành Kiểm sát đã tích cực đổi mới

phương pháp lãnh đạo, chỉ đạo, đạt nhiều kết quả toàn diện trên tất cả các mặt, mặc dù trong bối cảnh phải thực hiện nhiều quy định mới của các đạo luật về tư pháp và đẩy mạnh cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả chủ trương tăng cường trách nhiệm công tố trong hoạt động điều tra, chủ động hơn, gắn công tố với hoạt động điều tra; chống oan, sai, chống bỏ lọt tội phạm. Vai trò công tố của Kiểm sát viên tại các phiên tòa được tăng cường, chất lượng tranh tụng được nâng lên, đảm bảo khách quan, công minh, bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong hoạt động tố tụng, từng bước đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp.

[...]

2- Viện kiểm sát đã nâng cao vai trò, trách nhiệm, bản lĩnh trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Ngành Kiểm sát đã nghiêm túc quán triệt, thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Bộ Chính trị về công tác phòng, chống tham nhũng, nhất là chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư, Trưởng Ban chỉ đạo: chống tham nhũng không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai.

Vai trò, trách nhiệm công tố ngày càng được thể hiện rõ và tích cực, chủ động hơn. Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã phối hợp chặt chẽ với Bộ Công an, Tòa án nhân dân tối cao, Ban Nội chính Trung ương tháo gỡ

hiều khó khăn, vướng mắc, nhất là việc áp dụng các biện pháp tố tụng làm rõ hành vi phạm tội; chú trọng áp dụng nhiều biện pháp bảo đảm thu hồi tài sản và đã yêu cầu thu hồi hơn 35 nghìn tỷ đồng cho nhà nước; đã xét xử nghiêm minh nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, được dư luận xã hội đồng tình, đánh giá cao, củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng và ngành Kiểm sát.

Nhìn chung, các vụ án kinh tế, tham nhũng trong vài năm gần đây, nhất là năm 2019 đã được tiến hành điều tra, truy tố, xét xử một cách khoa học, bài bản, chắc chắn, thực hiện đúng quan điểm của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Qua đây, chúng ta rút ra nhiều kinh nghiệm tốt, cách làm hay cho thực hiện nhiệm vụ thời gian tới.

Riêng đối với vụ án AVG [...], các cơ quan tư pháp làm rất tốt. Qua giải quyết vụ án này, chúng tôi tạm rút ra 6 điều như sau:

Thứ nhất, đây là lần đầu tiên chúng ta làm đúng là vụ án tham nhũng với quy mô lớn, với số tiền trên 6 triệu đô.

Thứ hai, đối tượng phạm tội là cán bộ cấp cao của Đảng, Nhà nước (2 bị cáo nguyên là ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Bộ trưởng) đều có vai trò lớn, phải chịu mức án cao nhất.

Thứ ba, đây là vụ án điển hình về khắc phục hậu quả; từ giai đoạn thanh tra, kiểm tra đã thu hồi trên 8.000 tỷ đồng, số tiền phạm tội đưa hối lộ và hối lộ đã được thu hồi, khắc phục toàn bộ.

Thứ tư, công tác điều tra, truy tố, xét xử đạt chất lượng cao. Một vụ án điển hình về quá trình điều tra, thu thập chứng cứ, kết luận một cách thuyết phục; xét xử công minh, dân chủ, đạt hiệu quả; việc đối đáp giữa luật sư và Kiểm sát viên rất rõ ràng.

Các đồng chí trong Ngành cũng biết, điều tra một vụ tham nhũng, đưa hối lộ không dễ, phần lớn là chứng cứ gián tiếp; nên đây là cố gắng rất lớn của ngành Công an, ngành Kiểm sát, của Điều tra viên, Kiểm sát viên trong giai đoạn điều tra [...] Nhưng nếu chúng ta chỉ khởi tố tội Vi phạm về đầu tư công thì đây chỉ là một, phải xem trong vụ án này có gì và vì sao chỉ có 19 ngày ký hợp đồng và trao tiền nhanh như vậy. Vì vậy, chúng ta không làm rõ được thì chúng ta có tội lỗi và chúng ta thấy mình còn kém quá. Bây giờ, các bị can đứng trước phiên tòa đều công nhận khẳng định và cảm ơn Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Tòa án; xin lỗi Đảng, Nhà nước, nhân dân.

Thứ năm, đây là vụ án thực hiện tố tụng bảo đảm yêu cầu cái cách tư pháp, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật, đường lối xử lý được cân nhắc kỹ, có phân hóa cao độ. Các đồng chí thấy, Viện kiểm sát đề nghị rất cân nhắc và các đồng chí thấy tới đây tuyên án chúng ta sẽ tiếp tục cân nhắc nữa và đúng theo tinh thần của Đảng, ai khắc phục được hết hậu quả thì chúng ta có đường lối xử lý khoan hồng.

Thứ sáu, là vấn đề bao trùm thể hiện quyết tâm cao của Đảng trong phòng, chống tham nhũng không có vùng cấm và làm triệt để. Những năm vừa qua, điều chúng ta thành công cả về thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử. Qua đó đã khẳng định với nhân dân một điều: Chúng ta chưa làm hết nhưng chúng ta đã thấy rõ được “một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên thoái hóa, biến chất”. Trước đây, chúng ta đặt câu hỏi “một bộ phận không nhỏ” là ai, nhưng giờ đã xác định được hình hài của nó, tuy rằng chưa hết, từ cán bộ cấp thấp cho đến cấp cao, không còn nói việc này ở đâu để khởi tố. Các đồng chí lãnh đạo các Cơ quan điều tra, Viện kiểm

sát, Tòa án phải khen thưởng cho các đồng chí tham gia vào vụ án có tâm huyết, trách nhiệm, thể hiện trình độ cao.

3- Công tác kiểm sát hoạt động tư pháp đạt nhiều kết quả tích cực, có chất lượng. Toàn Ngành kịp thời phát hiện, ban hành hàng nghìn kháng nghị, kiến nghị yêu cầu các cơ quan tư pháp, cơ quan hữu quan khắc phục, phòng ngừa vi phạm pháp luật và tội phạm, góp phần đảm bảo quyền con người, quyền công dân theo Hiến pháp và pháp luật. Chất lượng công tác điều tra của Cơ quan điều tra Viện kiểm sát nhân dân tối cao ngày càng được nâng cao; số vụ án được phát hiện, khởi tố tăng, góp phần siết chặt kỷ cương, kỷ luật, phòng ngừa tiêu cực, xây dựng các cơ quan tư pháp trong sạch, vững mạnh.

[...]

4- Ngành Kiểm sát đã tích cực, chủ động phối hợp với các bộ, ngành, các cơ quan của Quốc hội trong việc xây dựng các dự án luật, các văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành các đạo luật mới liên quan đến hoạt động tư pháp. Thực hiện nghiêm việc tổng kết thi hành các nghị quyết của Bộ Chính trị về xây dựng pháp luật, cải cách tư pháp. Qua công tác kiểm sát, Ngành ta đã có ý thức và làm tốt hơn công tác tham mưu cho Đảng, Nhà nước trong công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

5- Hợp tác quốc tế tiếp tục được mở rộng, từng bước nâng cao vai trò, vị thế của Viện kiểm sát nhân dân Việt Nam trong quan hệ quốc tế; phục vụ thiết thực cho công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, nhất là trong việc thu hồi tài sản trong các vụ án về tham nhũng, kinh tế; tội phạm xuyên quốc gia, tội phạm sử dụng công nghệ cao, đáp ứng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ trong quá trình hội nhập quốc tế.

6- Công tác xây dựng Đảng, xây dựng Ngành được chú trọng đổi mới, đạt kết quả tích cực. Ngành đã chú trọng công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, luân chuyển, điều động, phân công, bố trí, sử dụng hiệu quả nguồn nhân lực. Nâng cao chất lượng Kiểm sát viên, đề cao vai trò, trách nhiệm người đứng đầu. Công tác thanh tra, kiểm tra có nhiều đổi mới; kỷ cương, kỷ luật trong toàn Ngành tiếp tục được tăng cường.

Với sự cố gắng, nỗ lực của toàn ngành, năm 2019 ngành Kiểm sát đã đạt và vượt nhiều chỉ tiêu, nhiệm vụ quan trọng theo Nghị quyết của Quốc hội và Kế hoạch của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng. Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi nhiệt liệt biểu dương và chúc mừng những thành tích mà ngành Kiểm sát đã đạt được trong năm qua.

Bên cạnh những thành tích đạt được, Báo cáo tổng kết năm 2019 của Ngành đã thể hiện thái độ nghiêm túc, không né tránh những vấn đề khó, thẳng thắn nhận trách nhiệm, chỉ ra những mặt hạn chế và tồn tại. Tôi đề nghị các đồng chí tập trung thảo luận, làm rõ nguyên nhân, trách nhiệm, đề ra lộ trình, giải pháp cụ thể khắc phục những hạn chế, tồn tại, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Ngành trong năm tới.

2. Tập trung làm tốt nhiệm vụ công tác năm 2020

Năm 2020, là năm có ý nghĩa đặc biệt quan trọng; năm tổ chức đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội XIII của Đảng; năm có nhiều ngày kỷ niệm lớn như: 90 năm Ngày thành lập Đảng; 130 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, 75 năm Cách mạng Tháng 8 và Quốc khánh nước ta. Năm 2020, cũng là năm ngành Kiểm sát tròn 60

năm xây dựng, phát triển và trưởng thành. Bên cạnh đó, tình hình thế giới, khu vực vẫn tiềm ẩn những yếu tố khó lường; trong nước vẫn còn nhiều khó khăn, thách thức; tội phạm vẫn có xu hướng gia tăng và diễn biến phức tạp, nhất là tội phạm sử dụng công nghệ cao.

Để thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao, thời gian tới, toàn Ngành phải tiếp tục đổi mới mạnh mẽ, toàn diện hơn nữa, tập trung mọi nguồn lực để hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ đã đặt ra. Tháng 8 vừa qua, tôi đã có cuộc làm việc với Ban cán sự đảng Viện kiểm sát nhân dân tối cao; hôm nay, tại hội nghị toàn Ngành, tôi xin trao đổi và đề nghị các đồng chí quan tâm một số nội dung sau:

Một là, cần nhận thức đầy đủ, sâu sắc về vai trò, trách nhiệm to lớn của ngành Kiểm sát trong tình hình mới. Viện kiểm sát nhân dân có vị trí, vai trò quan trọng trong bộ máy Nhà nước, vừa có tính pháp lý cao, vừa có tính chính trị sâu sắc. Do vậy, Ngành ta phải bám sát nhiệm vụ chính trị của Đảng, Nhà nước trong từng thời kỳ, thực hiện nghiêm túc, hiệu quả đường lối, chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước, các nghị quyết của Quốc hội, góp phần xây dựng Đảng, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ Tổ quốc, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, đáp ứng yêu cầu cải cách tư pháp, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Cùng với đó, phải nắm chắc tình hình trong nước, khu vực và thế giới; diễn biến tội phạm, vi phạm; cân trọng trước những vấn đề phức tạp, nhạy cảm, ảnh hưởng đến an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội đất nước trong quá trình thực thi nhiệm vụ. Các đồng chí cần tiếp tục quan tâm nhiều hơn nữa, nâng cao trách nhiệm, bản lĩnh của ngành Kiểm sát vào sự nghiệp đấu tranh phòng, chống tham nhũng, một chủ trương lớn

của Đảng, Nhà nước ta. Vừa qua, các đồng chí đã làm tốt, tới đây phải tiếp tục, kiên trì đẩy mạnh, làm tốt hơn nữa.

Hai là, nắm chắc diễn biến tình hình thực tế, chủ động phát hiện những vấn đề bất cập, sơ hở, tích cực phối hợp với các cơ quan tư pháp và các cơ quan hữu quan trong việc xây dựng, hoàn thiện thể chế; kịp thời tham mưu, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, hướng dẫn áp dụng thống nhất pháp luật, nhất là các đạo luật về tư pháp và hoạt động nghiệp vụ, bảo đảm nền tảng pháp lý vững chắc cho hoạt động của hệ thống tư pháp, bảo vệ công lý, quyền và lợi ích hợp pháp của các cá nhân, cơ quan, tổ chức, lợi ích của Nhà nước, góp phần vào sự ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Ba là, nắm vững chức năng thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp của Viện kiểm sát nhân dân. Thực hiện tốt chức năng này là trách nhiệm chính trị của Viện kiểm sát trước Đảng và tuân thủ nghiêm túc Hiến pháp. Thực hiện chức năng kiểm sát hoạt động tư pháp chính là thực hiện sự uỷ quyền của Quốc hội về giám sát quyền lực Nhà nước trong hoạt động tư pháp (Quyền lực trong hoạt động tư pháp rất lớn, tác động trực tiếp đến quyền cơ bản của công dân, đến số phận của con người, một nội dung rất quan trọng đã được Hiến pháp bảo vệ. Do vậy, cần phải được thực thi trong khuôn khổ pháp luật, thẩm đượm tinh thần nhân văn cao cả của người cộng sản). Viện kiểm sát nhân dân tối cao phải tiếp tục nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động kiểm sát tư pháp, nhất là của Cơ quan điều tra, bảo đảm cơ quan này thực sự là thiết chế kiểm soát quyền lực trong hoạt động tư pháp, vừa răn đe, vừa cảnh báo, phòng ngừa, góp phần làm trong sạch đội ngũ cán bộ tư pháp.

Bốn là, nâng cao hơn nữa nhiệm vụ thực hành quyền công tố, thực hiện thật tốt chủ trương của Đảng, nhất là Nghị quyết số 49 của Bộ Chính trị về cải cách tư pháp. Công tố phải gắn với hoạt động điều tra; chủ động tham gia vào quá trình điều tra, đặc biệt đối với những vụ án kinh tế, tham nhũng lớn, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm. Nâng cao chất lượng tranh tụng của Kiểm sát viên tại phiên tòa, có quan điểm rõ ràng, chặt chẽ, thuyết phục trong xét xử. Tăng cường thực hiện các giải pháp phòng, chống oan, sai và chống bỏ lọt tội phạm.

Năm là, phát hiện kịp thời các vi phạm, nhất là vi phạm của cơ quan quản lý nhà nước trong lĩnh vực kinh tế - xã hội, kịp thời kiến nghị các biện pháp phòng ngừa, khắc phục, xử lý hiệu quả. Tăng cường kiểm sát hoạt động thi hành án dân sự, nhất là kiểm sát thu hồi tài sản bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án tham nhũng, kinh tế. Đề cao trách nhiệm của Viện kiểm sát trong việc phối hợp với các cơ quan chức năng giải quyết việc tồn đọng trong thi hành án.

Sáu là, để có thể hoàn thành nhiệm vụ được giao trong bối cảnh hiện nay, toàn Ngành phải hết sức quan tâm đào tạo, giáo dục, xây dựng đội ngũ cán bộ kiểm sát có đạo đức cách mạng, bản lĩnh, kinh nghiệm, tính chiến đấu cao, trọng danh dự, tâm huyết; có tính chuyên nghiệp cao, giỏi chuyên môn, nhất là trong bối cảnh hội nhập quốc tế và sự phát triển của khoa học - công nghệ; có phương pháp công tác khoa học, sâu sát, thận trọng. Nhiệm vụ của người cán bộ kiểm sát nói chung và Kiểm sát viên nói riêng, đòi hỏi mỗi chúng ta phải liêm, chính, chí công, vô tư; phải gương mẫu, đi đầu trong cuộc sống, công tác; đồng thời, phải kiên quyết xử lý những cán bộ vi phạm pháp luật, tiêu cực, suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống.

Công việc của chúng ta phải hằng ngày, hằng giờ đối mặt, đấu tranh với những sai phạm, tiêu cực trong xã hội, thậm chí là cả người thân của mình; phải đấu tranh với những cám dỗ đời thường. Đó là thách thức không nhỏ. Song, Đảng và nhân dân tin tưởng vào bản lĩnh, ý chí của người cán bộ kiểm sát sẽ vượt qua những thách thức đó, xứng đáng với lời Bác đã dạy “Giàu sang không thể quyến rũ, nghèo khó không thể chuyển lay, uy lực không thể khuất phục”.

Bảy là, tiếp tục đẩy mạnh công tác xây dựng tổ chức đảng trong ngành Kiểm sát trong sạch, vững mạnh; tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động kiểm sát, bảo đảm giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, phát huy vai trò lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và đoàn thể trong mỗi cơ quan kiểm sát. Tiến hành tổng kết thực tiễn 60 năm xây dựng, phát triển và trưởng thành của ngành Kiểm sát, rút ra bài học kinh nghiệm trong quá trình hoạt động, vai trò, vị trí của Viện kiểm sát nhân dân; nghiên cứu, đề xuất với Đảng, Nhà nước xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp, phát triển hệ thống cơ quan tư pháp nói chung, ngành Kiểm sát nói riêng, bảo đảm thực hiện tốt quyền tư pháp trong tiến trình phát triển của xã hội.

Tôi tin tưởng rằng, với bản lĩnh, trí tuệ, với quyết tâm chính trị, với sự đoàn kết, thống nhất, toàn Ngành sẽ tiếp tục đạt được nhiều thành tựu to lớn hơn nữa trong công cuộc xây dựng, bảo vệ đất nước trong thời gian tới. Mỗi cán bộ, công chức, người lao động ngành Kiểm sát phải luôn ghi nhớ 10 chữ vàng Bác Hồ trao tặng: “Công minh, chính trực, khách quan, thận trọng, khiêm tốn”. Hãy lấy đây là kim chỉ nam để mỗi chúng ta noi theo, tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu trong suốt cuộc đời.../”